

Postanowienie z dnia 5 grudnia 2007 r.

II UZ 35/07

Sprawa o ustalenie wysokości emerytury dla potrzeb świadczenia przedemerytalnego jest sprawą o prawo majątkowe, wobec czego o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 k.p.c.).

Przewodniczący SSN Jerzy Kuźniar, Sędziowie SN: Jolanta Strusińska-Żukowska (sprawozdawca), Małgorzata Wrębiakowska-Marzec.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 5 grudnia 2007 r. sprawy z wniosku Haliny L. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w G. o ustalenie wysokości emerytury dla potrzeb świadczenia przedemerytalnego, na skutek zażalenia wnioskodawczyni na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 2 lipca 2007 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e

Postanowieniem z dnia 2 lipca 2007 r. Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku odrzucił skargę kasacyjną ubezpieczonej Haliny L. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 23 stycznia 2007 r. w sprawie o ustalenie wysokości emerytury dla potrzeb świadczenia przedemerytalnego.

Skarga kasacyjna wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w dniu 2 maja 2007 r., jednak ze względu na jej braki formalne, zarządzeniem z dnia 15 maja 2007 r. pełnomocnik skarżącej został wezwany do uzupełnienia braków przez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia oraz nadesłanie jednego egzemplarza skargi kasacyjnej.

Pełnomocnik skarżącej nadesłał odpis skargi kasacyjnej, zaś powołując się na art. 126¹ § 1 k.p.c. i art. 398² § 1 k.p.c. stwierdził, że nie ma obowiązku wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia, jeżeli od tej wartości nie zależy właściwość rzeczowa sądu, wysokość opłaty lub dopuszczalność środka zaskarżenia, a przedmio-

tem sprawy nie jest oznaczona kwota pieniężna. Stwierdził także, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury. Nie ciążył więc na nim obowiązek wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia, którą jednak oznacza z ostrożności procesowej, określając ją na kwotę 12.000 zł.

Wskutek kolejnego zarządzenia przewodniczącego wydziału, pełnomocnik skarżącej został zobowiązany do przedstawienia matematycznego wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia. W zarządzeniu powyższym stwierdzono wyraźnie, że przedmiotowa sprawa dotyczy ustalenia wysokości emerytury dla potrzeb świadczenia przedemerytalnego, jest więc sprawą o prawo majątkowe, w której skarga kasacyjna jest dopuszczalna, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia jest nie niższa niż 10.000 zł (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2006 r., I UZ 47/05, OSNP 2007 nr 3 - 4, poz. 56). Wykonując powyższe zarządzenie pełnomocnik skarżącej wskazał, że do ustalenia podanej kwoty, zgodnie z art. 22 k.p.c., doszło wskutek pomnożenia kwoty 1.000 zł (200% wysokości zasiłku dla bezrobotnych) przez 12.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku stwierdził, że nie budzi wątpliwości fakt, iż sprawa o ustalenie wysokości emerytury dla potrzeb świadczenia przedemerytalnego nie jest sprawą o przyznanie emerytury w rozumieniu art. 398² § 1 k.p.c., w której skarga kasacyjna byłaby dopuszczalna niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia. Wartość przedmiotu sporu powinna być w niej obliczona, zgodnie z art. 22 k.p.c., jako suma świadczeń za jeden rok. Sąd uznał jednak, że pełnomocnik skarżącej wyliczył tę wartość w niewłaściwy sposób. Zgodnie bowiem z art. 37k ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (jednolity tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 58, poz. 514 ze zm.), wysokość świadczenia przedemerytalnego wynosi 90% kwoty emerytury określonej w decyzji organu rentowego ustalającej wysokość emerytury w celu ustalenia świadczenia przedemerytalnego, nie mniej jednak niż odpowiednio wysokość zasiłku określona w art. 37j ust. 2 i 3. Wysokość zasiłku przedemerytalnego wynosi 120% kwoty zasiłku dla bezrobotnych, tj. 476,70 zł albo 160% kwoty zasiłku dla osoby zamieszkałej w dniu nabycia prawa do zasiłku przedemerytalnego oraz w okresie jego pobierania w rejonach administracyjnych (gminach) uznanych za zagrożone szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym, jeżeli stosunek pracy lub stosunek służbowy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Natomiast w art. 37k ust. 7a wyżej wymienionej ustawy uregulowano, że kwotę emerytury w celu ustalenia wysokości świadczenia przedemerytal-

nego oblicza się zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, nawet zakładając, że ubezpieczona byłaby uprawniona do świadczenia przedemerytalnego w wysokości 160% zasiłku dla bezrobotnych, suma świadczeń za rok wyniosłaby 9.152,64 zł (12 razy 762,72 zł, czyli 160% z 476,70 zł), a więc mniej niż 10.000 zł. Także wysokość świadczenia przedemerytalnego odpowiadająca 90% kwoty emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych byłaby niższa niż 10.000 zł w stosunku rocznym. Dodatkowo Sąd podkreślił, że pełnomocnik skarżącej nie dokonał obliczenia w myśl tego ostatnio przywołanego przepisu, który ustanawia algorytm ustalania wysokości emerytury i nie wykazał, że jej 90% to kwota nie niższa niż 10.000 zł.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł pełnomocnik skarżącej, zaskarżając je w całości i żądając jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania albo jego zmiany i przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. W zażaleniu pełnomocnik ubezpieczonej podniósł, że Sąd Apelacyjny w ogóle nie uzasadnił, dlaczego zastosował ustawę, która w chwili orzekania już nie obowiązywała. Przepis art. 37k ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, w brzmieniu przywołanym przez Sąd, obowiązywał bowiem do końca 2001 roku. Od 2002 roku wprowadzono zmiany, zgodnie z którymi wysokość świadczenia przedemerytalnego wynosi 80% kwoty emerytury określonej w decyzji organu rentowego ustalającej wysokość emerytury w celu ustalenia świadczenia przedemerytalnego, nie mniej jednak niż 120% i nie więcej niż 200% zasiłku dla bezrobotnych. Tak więc uzasadnienie postanowienia Sądu Apelacyjnego oparte jest na nieobowiązujących podstawach prawnych. Pełnomocnik skarżącej podkreślił, że w związku z powyższym przyjęty przez niego sposób wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia jest prawidłowy. Podniósł nadto, iż do ustalenia kwoty świadczenia przedemerytalnego należało zastosować przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, gdyż wniosek o wyliczenie wysokości emerytury dla potrzeb ustalenia świadczenia przedemerytalnego został złożony w dniu 30 lipca 2004 r., czyli przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. Nr 120, poz. 1252), która obowiązuje od dnia 1 sierpnia 2004 r. Zgodnie natomiast z art. 30 ust. 1 powyższej ustawy, do spraw

wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie, stosuje się przepisy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu. Przez sprawy wszczęte i niezakończone rozumie się również wnioski o ustalenie prawa do świadczenia przedemerytalnego złożone przed dniem przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych obowiązków w zakresie przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych, podlegające rozpatrzeniu po dniu przejścia w związku z art. 371 ust. 2 i art. 27 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

Zdaniem skarżącej, wartość przedmiotu zaskarżenia będzie wynosiła w zaokrągleniu 12.000 zł, gdyż ze względu na fakt, iż wnioskodawczyni nadal odwołuje się od niezasadnego nieuwzględnienia okresów pracy w gospodarstwie rolnym, należało przyjąć najwyższą możliwą wartość świadczenia przedemerytalnego, czyli 200% zasiłku dla bezrobotnych. Wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi zatem 12.100,80 zł, gdyż kwota zasiłku którą należało przyjąć do wyliczenia to 504,20 zł, a więc 200% kwoty zasiłku to 1.008,40 zł, co pomnożone przez 12 miesięcy daje wyżej wymienioną kwotę. Brak jest zaś podstaw do przyjęcia innej niż dwukrotnej wartości zasiłku, gdyż ostatecznie okresy składkowe i nieskładkowe nie zostały jeszcze ustalone, wobec czego Sąd Apelacyjny niesłusznie oparł się na okresie ubezpieczenia, który został przyjęty przez Sądy obu instancji, skoro skarga kasacyjna dotyczy właśnie nieprawidłowości w tym zakresie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione. Stosownie do treści art. 398² § 1 k.p.c., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 10.000 zł. W niniejszej sprawie pełnomocnik skarżącej oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia na 12.000 zł, a więc na kwotę wyższą od limitującej dopuszczalność skargi. Wątpliwości Sądu Apelacyjnego co do prawidłowości wyliczenia tej kwoty powinny zostać rozstrzygnięte w trybie przewidzianym przepisami Kodeksu postępowania cywilnego, tj. poprzez sprawdzenie na posiedzeniu niejawnym wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 398²¹ w związku z art. 368 § 2 zdanie trzecie k.p.c.), czego Sąd drugiej instancji jednak zaniechał, jak trafnie zarzuca pełnomocnik skarżącej. W miejsce tego Sąd Apelacyjny dokonał obliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w uzasadnieniu postanowienia odrzucającego skargę kasacyjną, przy czym uczynił to w

sposób niepoddający się kontroli. W motywach orzeczenia nie można się bowiem doszukać się żadnej informacji o wysokości świadczenia przedemerytalnego, które uzyskałaby wnioskodawczyni, gdyby jej odwołanie zostało uwzględnione. Nie budzi zaś wątpliwości, że suma takich świadczeń za rok stanowi w niniejszej sprawie wartość przedmiotu sporu (art. 22 k.p.c.), a tym samym wartość przedmiotu zaskarżenia, bowiem skarga kasacyjna dotyczy oddalenia w całości żądania odwołującej.

Biorąc pod uwagę, że wniosek o ustalenie wysokości emerytury dla potrzeb świadczenia przedemerytalnego złożony został 30 lipca 2004 r., wysokość tego świadczenia powinna być obliczona stosownie do treści art. 37k ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2002 r., zgodnie z którym wysokość świadczenia przedemerytalnego wynosi 80% kwoty emerytury określonej w decyzji organu rentowego ustalającej wysokość emerytury w celu ustalenia świadczenia przedemerytalnego, nie mniej jednak niż 120% i nie więcej niż 200% zasiłku, o którym mowa w art. 24 ust. 1. Sąd Apelacyjny zastosował zaś do tych obliczeń powołany wyżej przepis w poprzednim brzmieniu, na co trafnie zwrócił uwagę pełnomocnik skarżącej, a tym samym wyliczenie na tej podstawie wartości przedmiotu zaskarżenia nie może być uznane za prawidłowe.

Wskazać należy także, iż przepisy ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu w sposób precyzyjny określają wysokość świadczenia przedemerytalnego przysługującego konkretnej osobie, a zatem możliwe i konieczne jest dokładne jego obliczenie, co czyni niezrozumiałymi zabiegi tak pełnomocnika skarżącej, jak i Sądu Apelacyjnego, polegające na „założeniu”, iż wnioskodawczyni byłaby uprawniona do świadczenia przedemerytalnego w wysokości „160% zasiłku” (Sąd Apelacyjny), czy „200% zasiłku” (pełnomocnik skarżącej). Wysokość świadczenia przedemerytalnego zależy wprost od wysokości emerytury, którą oblicza się na podstawie art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 37k ust. 7a ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu), co zauważył Sąd Apelacyjny, przyjmując jednak z niewiadomych powodów, że określony w ustawie o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu procent tego świadczenia zsumowany za okres 12 miesięcy nie wyniósłby 10.000 zł. W motywach postanowienia brak jest bowiem jakiegokolwiek wyliczenia kwoty emerytury, która hipotetycznie przysługiwałaby wnioskodawczyni, nawet przy nieprawidłowym uznaniu przez Sąd drugiej instancji, że dla ustalenia wysokości tego świadczenia mają zna-

czenie jedynie okresy składkowe i nieskładkowe uwzględnione przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, co zaakceptowały Sądy obu instancji. Nie budzi bowiem wątpliwości, iż rację ma skarżąca, gdy twierdzi, iż dla określenia wartości przedmiotu sporu, czy zaskarżenia wysokość emerytury powinna być wyliczona tak, jak gdyby jej odwołanie zostało w całości uwzględnione. Taka kwota emerytury stanowi zaś podstawę do obliczenia wysokości świadczenia przedemerytalnego stanowiącego jej 80%, przy uwzględnieniu minimalnego i maksymalnego jego limitu określonego wprost w art. 37k ust. 2 ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

W aktualnym stanie sprawy brak jest zatem możliwości stwierdzenia dopuszczalności skargi kasacyjnej, bowiem warunkująca ją wartość przedmiotu zaskarżenia nie została sprawdzona w sposób odpowiadający przepisom, w związku z czym Sąd Najwyższy, uwzględniając zażalenie, postanowił jak w sentencji (art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze k.p.c.).

=====